

Meziválečné období

Próza první republiky patří k špičce české literatury, která dodnes nebyla překonaná. Stále se vydává, čte, byla přeložena do mnoha jazyků a je známá i ve světě.

Utvořilo se mnoho proudů a pomyslných skupin, ale i silných osobností mimo hlavní proudy. Skupiny neměly přesně vymezené programové zaměření, většinou ji tvořili lidé kolem vůdčí osobnosti či kolem určitého periodika. Autoři tvořili podle svých potřeb a svého zaměření, takže mnohá jejich díla do jejich celkového zaměření vůbec nešla zasadit.

Nejvýraznější proudy a skupiny:

Pražská německá literatura

- německy píšící autoři většinou židovského původu, žijící a tvořící v Praze
- stáli stranou dění - Němci je bojkotovali, protože měli židovský původ, Češi, protože psali německy – patří dnes i do světové lit.
- patří sem: Gustav Meyrink, R. M. Rilke, Franz Kafka, Max Brod, Franz Werfel, Egon Erwin Kisch, Lenka Reinerová

Legionářská literatura

- už za války vydávali časopisy Čs. deník (Rusko), Čs. samostatnost (Francie)
- Rudolf Medek, Josef Kopta, František Langer

Bezprostřední zážitky z války

-Jaromír John, Jaroslav Hašek

Demokraticky orientovaná skupina

- intelektuálové kolem deníku Lidové noviny a týdeníku Přítomnost – Čapkové, Peroutka, Langer, Bass, Poláček
- tzv. pragmatisté, podíleli se na budování státu, kultury, morálky, spoluvytvářeli veřejné mínění, nebyli zapojení do politiky, ale ovlivňovali ji svými názory a postoji, texty, kritikami a styky s nejvyššími politiky

Proletářsky a avantgardně orientovaná lit., pozdější komunisticky orientovaná (socialistický realismus)

– kolem časopisů Právo lidu, Rudé právo, Červen, Var
Ivan Olbracht, Marie Majerová, Marie Pujmanová

Katolicky orientovaná literatura

- čas. Archa, Akord, Řád, Tvar
- Jan Čep, Jaroslav Durych, Jakub Deml

Psychologicky zaměřená literatura

- zaměřovali se na nitro člověka, jeho podvědomí, pudy, na osudovou nezměnitelnost, na patologické jevy v životě hrdinů; je zde patrný vliv Sigmunda Freuda
- Jaroslav Havlíček, Egon Hostovský, Václav Řezáč, Jarmila Glazarová, Vladimír Neff

Expresionismus

- vycházeli z pocitu rozkladu hodnot, z životního pocitu hluboké krize, odcizení člověka, směr silný zejména v Německu
- zejména brněnská Literární skupina - časopis Host
- František Götz, Lev Blatný, Ladislav Klíma, Jan Weiss – náročná filosoficko-psychologická díla

Imaginativní próza (označovaná jako *básnická próza* – využívá básnické prostředky v próze, je zachována zvukomalebnost řeči)

Vladislav Vančura

Humorná literatura

Jaroslav Žák – Študáci a kantoři, Cesta do hlubin šudákovy duše

Zdeněk Jirotka - Saturnin

Nositelé národních tradic

historické romány - Jirásek, J. Š. Baar, J. Holeček, K. V. Reis, Miloš Václav Kratochvíl

životopisná lit. - Karel Schulz (např. Kámen a bolest – o Michelangelovi), František Kožík, Adolf Branald